

УДК 37.013.3:[005:316.7]
DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2023.87.2>

Бао Чень

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
кафедри освітології та інноваційної педагогіки
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
<https://orcid.org/0000-0001-9448-0284>

ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТІ ПОНЯТЬ «EVENT-МЕНЕДЖМЕНТ», «ART-МЕНЕДЖМЕНТ» У НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ

У статті визначено сучасний стан розвитку мистецтва через призму появи нових жанрів та заходів, які потребують зміни підходів до їх організації та участі в них зацікавлених осіб. Такі зміни більшою мірою пов'язані з розвитком саме жанрів музичного мистецтва, спрямованих на молодіжну аудиторію, яка легко сприймає нововведення та появу нових трендів в різних галузях, а відтак і легко відгукується на різні заходи, де можна позитивно і цікаво провести вільний час. У свою чергу, людям старшого віку досить важко дається прийняття нового, чогось відмінного від норми їхньому розумінню, тому нововведення ними сприймаються складно. Окрім цього аналіз стану музичного мистецтва, показав, що саме академічне музичне мистецтво перебуває у кризовому стані, через зниження інтересу до такої музики, особливо серед молоді.

Також в ході дослідження було виявлено, що змінюється сам підхід до організації різноманітних культурних заходів й на заміну традиційним концертам приходять шоу-програми, які є симбіозом кількох жанрів мистецтва. У статті зазначено увагу, що головна роль в будь-яких заходах належить саме музичному супроводу, який є невід'ємною частиною мистецького дійства і щоб його забезпечити необхідні фахівці нової формації з функціями менеджера, який здатний організувати сучасний захід і підібрати відповідний контент для успішної його реалізації.

У роботі проведено аналіз професійних функцій менеджера. Схарактеризовано суть понять «event-менеджмент», «art-менеджмент», наведено підходи до тлумачення дефініції «event-art-менеджмент» у контексті організації заходів у сфері мистецтва в різних його проявах. Визначено основні напрями роботи art-менеджера в сфері event-індустрії під час організації заходів в галузі мистецтва.

Накреслено напрями подальших наукових досліджень, зокрема обґрунтування способів формування навичок event-art-менеджменту у майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі фахової підготовки, що має більшою мірою розкрити організаторські здібності вчителя та таланти його учнів під час організації і проведення мистецьких заходів різного рівня і характеру.

Ключові слова: арт-індустрія, event-менеджмент, art-менеджмент, event-art-менеджмент, учителі музичного мистецтва.

Постановка проблеми. Сучасний світ мистецтва докорінно змінився, про що свідчить поява нових жанрів у мистецтві, зокрема стилів у музиці: Black MIDI, Kawaii Metal, Shangaan Electro, Wonky, Seapunk, Wizard Rock, Witch house, Vaporwave, Lowercase, які викликають зовсім інше музичне сприйняття. Такі напрями музичного мистецтва більшою мірою орієнтовані на молодіжну аудиторію, оскільки для старшого покоління більш прийнятні традиційні й класичні музичні твори та пісні їхнього часу і нові жанри сприймаються важко.

Водночас у сучасному музичному просторі спостерігається поширення нового жанру музичного мистецтва – «Еклектика», що ґрунтується на симбіозі класичних і нових музичних стилів, стирає чіткі межі між різними музичними жанрами, зокрема такими, як рок, поп, джаз, поєднує їх і додає до них мультимедіа [1; 2; 3; 4].

Низка музикантів і мистецтвознавців переконані, що академічне музичне мистецтво пере-

буває у кризовому стані, оскільки спостерігається зниження інтересу до академічної музики, авангардних напрямів через перехід від поняття музики до звукового мистецтва (саунд-арту), що характеризується створенням звукових шарів, звукового дизайну та містить графічну і видовищну складові [5].

Суттєво впливають на академічну музику в XXI столітті й сучасні інтернет-технології, що дозволяють поєднувати електронний та живий звук. Музика XXI століття характеризується поєднанням різних музичних жанрів та композиторських технік в одному творі. Проведені дослідження BBC Music Magazine серед європейських та американських музикантів щодо сучасної музики та невизначеності її жанрів, вказують про несприятливу тенденцію щодо розвитку мистецтва. а популяризація як академічних, так і індивідуальних напрямів мистецтва бачиться через організацію спеціальних культурно-масових заходів [6].

Зважаючи на це, простежується тенденція до актуалізації різноманітних культурних заходів, які набувають нового сенсу, нових форм вираження і наповнюються іншим змістом. На заміну традиційним концертам приходять шоу-програми, які поєднують кілька жанрів мистецтва. Такі заходи стають досить популярними серед пересічних громадян. Сьогодні просто відвідати музичний концерт не так цікаво, аніж піти на арт-пікнік, фест тощо. Галузь шоу-індустрії розвивається досить швидкими темпами з використанням нових форм та шляхів їх реалізації. Це пов'язано з симбіозом міжкультурного спілкування та нагальною необхідністю уведення новацій в молодіжний культурно-мистецький простір [5; 7].

Слід зазначити, що основу будь-якого подібного заходу складає музичний супровід в базовому чи допоміжному сенсі. Зважаючи на це, є потреба у фахівцях, які здатні забезпечити цю складову. Вона полягає у підборі відповідної музики, музичних композицій, пошуку виконавців, які грають на музичних інструментах або співають наживо. Водночас значним попитом користуються фахівці, які здатні поєднувати особистий професіоналізм у галузі мистецтва, зокрема музичній, з умінням добирати необхідний контент, організувати відповідний захід із залученням різних представників від мистецтва.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. В країні проблемами підготовки менеджерів в галузі event- та art-індустрії одним із перших почав займатися В. Докшин. Фокус його праць охоплював питання підготовки фахівців соціокультурної сфери, а також специфіку соціокультурної діяльності в підготовці менеджерів [8; 9; 10; 11].

Сьогодні на ринку art-індустрії спостерігається потреба в організації різних розважальних заходів: конкурсів, фестивалів, концертів, арт-пікніків, шоу-програм. Організація таких активностей здійснюється на основі нових видів в індустрії бізнес-розваг – event- та art-менеджменту.

Український event-менеджмент почав зароджуватись в середині 90-х років ХХ століття разом з активним розвитком вітчизняного шоу-бізнесу, який намагався показати свою ідентичність і відкривати себе для інших країн. Тому стали проводити пісенні конкурси, фестивалі, теле-конкурси, які надавали можливість їх розвитку і реклами власних можливостей (фестиваль «Таврійські ігри», телепередача «Крок до зірок», телепрограма «Шанс», «Фабрика зірок», «Х-фактор» тощо). Водночас виконавці не втрачали можливість брати участь в іноземних міжнародних заходах («Слов'янський базар», «Євробачення» тощо). Уже на початковому етапі проведення означених конкурсів стало зрозуміло, що участь у таких заходах потребує не лише талану, а й спе-

ціальної підготовки, наявності event-менеджера, а іноді й цілої команди фахівців.

Аналіз сучасних досліджень та публікацій. Сучасні дослідники цих видів організаційної діяльності: М. Григоренко, К. Жданова, Ф. Колбер, О. Командишко, С. Корнєєва, Ф. Котлер, М. Мельник, В. Мисик, Г. Новикова, Г. Тульчинський, А. Якупов та ін. обґрунтовують такі напрями менеджменту в мистецтві: концертне адміністрування; інформаційна підтримка art-продукту (рекламні кампанії), підтримка творчої діяльності виконавця шляхом організації заходів для ознайомлення з його творчістю; пошук концертних локацій та приміщень для проведення заходів; промо-кампанії в інтернеті та соціальних мережах (розміщення рекламних банерів, новин, залучення засобів масової інформації та блогерів, які мають велику аудиторію підписників); робота із залученням спонсорської допомоги тощо [9; 10; 11].

Мета статті – розкрити суть понять event-менеджмент, арт-менеджмент у контексті вимог організації заходів в арт-індустрії.

Виклад основного матеріалу. Наголосимо, що менеджер – це мультифункціональна професія, пов'язана з виконанням лідерських функцій різного характеру: адміністративного, соціального, креативного, інтелектуального. При цьому він самостійно виконує значну кількість обов'язків: контролюючих, виконавських, управлінських тощо.

Менеджер володіє значною кількістю форм реалізації своїх обов'язків, беручи до уваги класифікатор професій та займану посаду: керівник, директор, адміністратор, керуючий тощо. Прийнято вважати, що менеджер підприємства чи організації повинен мати спеціальну управлінську освіту щоб відповідати за прийняття рішень та організувати взаємодію в колективі, адже такий керівник має достатньо велике коло повноважень і зону відповідальності за власну роботу та роботу своїх підлеглих. Проте, як свідчить практика, керівні посади не завжди займають люди з відповідною освітою, а ті хто володіє певними управлінськими якостями: відданість справі, відповідальність, професіоналізм, дисциплінованість, комунікабельність, вміння швидко навчатися, приймати рішення та брати відповідальність за свої дії, самокритичність, вміння володіти собою в будь-якій ситуації, дисциплінованість, здатність встановлювати ділові відносини з іншими колегами, конкурентами і партнерами. Гарний керівник в очах своїх підлеглих чи робочої команди характеризується такими якостями, як: повага, авторитет, тактовність, підтримка, справедливість, об'єктивність, знання справи, здатність до роботи з людьми в умовах конкурентного середовища та мобілізації їх до високопродуктивної праці, дружельюбність, чуйне ставлення до людей, гуманність,

здатність орієнтуватися в психотипі людей, розуміти їх характери, здібності й психологічний стан, забезпечувати самоорганізацію колективу, мати почуття гумору. У менеджера мають бути розвинені комунікативні навички для встановлення та налагодження сприятливих відносин між різними ланками робочого середовища.

Отже, event- та art-менеджмент виступають окремими самостійними видами організаційної діяльності, однак вони тісно пов'язані між собою в галузі культури та мистецтва. Для більш глибокого розуміння спільних і відмінних ознак з'ясуємо їх суть.

Event-менеджмент («event» – подія) – це великий перелік різних дій, які реалізуються Івенторами. Event-менеджмент є певним алгоритмом управління проектом від його започаткування до повної реалізації [12; 13].

Event-менеджмент – це діяльність, яка передбачає здійснення комплексу заходів щодо організації події, яка включає розробку, планування, просування, проведення і постсупровід події, яка має бути унікальною, ефектною та яскравою. При цьому така подія повинна мати певну родзинку, дивувати та захоплювати учасників. Тому професія Event-менеджера потребує досить різнопланових знань, а також постійного вдосконалення своїх знань і вмінь в умовах зростаючої конкуренції [13].

На переконання Н. Терентьевої, Т. Скорик, Т. Дорошенко, event-менеджмент – це знання основних видів спеціальних подій у сучасному суспільстві та діловій практиці, усвідомлення загальних вимог до підготовки й організації спеціальних подій, суспільних заходів із здатністю застосовувати сучасні ІТ та ІКТ для організації, моніторингу, контролю і рефлексії спеціальних подій і суспільних заходів [14].

Event-захід – це сучасне явище, націлене на аудиторію людей певної соціально-культурної групи і, як правило, певної вікової категорії. Тобто такі заходи створюються конкретними маркетинговими засобами комунікації і PR-кампаніями. Метою event-заходів є поширення певної інформації, популяризація конкретного заходу, пошук та встановлення нових знайомств, бізнес-зв'язків, створення позитивного іміджу певної організації, компанії або людини (event-менеджера), яка відповідає за весь процес створення та проведення заходу.

Іншими словами event-менеджмент – це окрема самостійна сфера діяльності, що охоплює менеджмент спеціальних подій у сфері культури. До таких подій можна віднести: презентації, конференції, свята, фестивалі, церемонії, конкурси, виставки, спеціальні проекти тощо [15].

За свідченням дослідника В. Мисика, event-менеджмент використовують для досягнення конкретних результатів, включаючи такі сфери, як:

економіка, культура, життя суспільства та навколишнє середовище. Планування заходів має передбачати розробку та реалізацію тематики, розрахунок витратних матеріалів, надання послуг і постановки програм, які формують певні знання та досвід для гостей, глядачів та інших зацікавлених учасників [11].

Під час організації будь-якої події особлива увага приділяється також технічному забезпеченню: звуковому оформленню, світловому та побутовому райдерам, що є важливими складовими при проведенні саме заходів, пов'язаних із мистецтвом.

Зауважимо, що вдало організовані культурно-масові заходи мають переважно широкі можливості при дієвому стратегічному плануванні і управлінні творчим процесом event-заходу [16]. Тобто event-менеджмент має бути спрямований на створення унікального заходу з особливою атмосферою, який неможливо створити без використання технологій art-менеджменту.

Звернення до Великої Української енциклопедії дозволяє тлумачити термін «art-менеджмент» (від англ. art – мистецтво і management – управління, ківництво, організація) як вид багатofункціональної управлінської діяльності у сфері мистецтва, що охоплює розробку стратегій організації та просування мистецтва, управління проектами й безпосередньо творчим процесом у сфері художньої культури та мистецтва. Він включає культурологічний, економіко-правовий, соціологічний та психолого-педагогічний аспекти [17].

Art-менеджмент – це сфера діяльності, що спеціалізується на популяризацію мистецтва в різних його проявах засобами бізнесу. Фахівець з art-менеджменту має володіти певними напрямками та категоріями мистецтва, в ідеалі навіть мати мистецьку освіту, щоб критично і професійно здійснювати аналіз art-ринку.

Специфічними напрямками роботи art-менеджера в сфері event-індустрії є такі: інформаційно-комунікаційний; художньо-творчий; розробка й організація корпоративних заходів; планування, здійснення й контроль за проведенням мистецьких заходів; здійснення аналізу ефективності взаємодії зі спонсорами, організаторами, меценатами заходів; розробка стратегії, механізму просування своїх учасників до участі в тих чи інших проектах; аналіз ринку art-індустрії та попиту на необхідність та потребу в певному контенті, а також реагування на певні зміни трендів.

З огляду на визначені напрями роботи art-менеджера, можна виокремити функції art-менеджменту: прогнозуюча (аналіз та виявлення змінних тенденцій розвитку в ринку art-індустрії та event-менеджменті), мотиваційно-стимулююча (самостійне прагнення бути в тренді всіх

подій, створювати найкращі заходи спираючись на власний мистецький досвід та знання), організаційно-контролююча (організація і контроль від створення ідеї до її втілення в конкретному заході з використанням мистецьких прийомів та засобів для успішного проведення заходу).

Зазначене вище дозволяє констатувати, що менеджмент у сфері мистецтва є комплексною соціально-культурною діяльністю, сукупністю управлінських відносин і способів управлінської діяльності в соціально-культурній сфері, особливим видом взаємодії і взаємозв'язків між колективами та окремими людьми.

Також можна стверджувати, що art-менеджмент (менеджмент у сфері культури і мистецтва) та соціокультурний менеджмент тісно-пов'язані між собою. У свою чергу art-менеджмент є одним із найважливіших компонентів соціокультурного менеджменту, що спеціалізується на управлінні в сфері мистецтва та художньої практики. Art-менеджмент є окремою системою, що має певну мету, завдання, закони і принципи, функції і технології впровадження. При цьому він генетично пов'язаний з соціологічним, культурологічним та психолого-педагогічним аспектами, які є важливими складниками і в підготовці вчителя, зокрема музичного мистецтва.

Нам імпонує думка дослідника О. Кулдираєва, який зазначає, що в умовах ринкової економіки назріла необхідність підготовки педагогів, які здатні впроваджувати інноваційні підходи, насичені активними формами проектної художньої творчості, у своїй діяльності для вирішення різноманітних освітніх завдань [18].

У цьому аспекті якраз і постає необхідність використання вчителем музичного мистецтва прийомів event- art-менеджменту для організації комплексу дій для організації конкретного заходу або проекту в музичній сфері. При цьому ми маємо розуміти, що такими заходами можуть бути як спеціально організовані вчителем локальні шкільні концерти та позашкільні заходи, пісенні конкурси, тематичні свята, постановки мюзиклів, так і більш глобальні заходи, до яких майбутній учитель може бути причетним як організатор, співрозробник програми, а також готувати учнів до участі в таких масштабних заходах.

У такому сенсі навички event-менеджменту є фактично інструментом для організації різних заходів, а навички art-менеджменту виступають механізмом реалізації професійних компетентностей учителя під час організації заходів у сфері мистецтва.

Висновки і пропозиції. Зазначене вище дає підстави для висновку, що event- art -менеджмент – комплекс дій, які спрямовано на організацію та реалізацію будь-якого заходу (проекту) у сфері мистецтва в різних його проявах.

Зміст музично-педагогічної діяльності учителя музичного мистецтва полягає в осмисленні соціально-культурного розвитку суспільства, який характеризується знанням усіх досягнень, надбань, а також орієнтації в сучасних тенденціях музики та мистецтва в цілому, які стрімко змінюються та розвиваються. На нашу думку, соціально-культурний розвиток суспільства висуває перед учителем музичного мистецтва вимоги щодо його професійної компетентності і методичної підготовки, а також вміння орієнтуватися в сучасній art-індустрії, ставати активним її учасником завдяки набуттю event-art навичок.

Зважаючи на це, актуальним постає завдання підготовки вчителів музичного мистецтва, які б володіли навичками event-art-менеджменту. Це, з одного боку, дозволить повноцінно розкрити організаторські здібності вчителя, а з іншого – таланти його учнів під час організації і проведення мистецьких заходів різного рівня і характеру.

Список використаної літератури:

1. Shchitova Svitlana, Shvets Tetiana. Multidimensionality of Genre Synthesis in Contemporary Musical Art. *Музикознавча думка Дніпропетровщини*. Вип.15. 2019. р. 118–126. URL: <https://grani-print.dp.ua/index.php/mtd/article/view/227>
2. Терещук А. Сучасне музичне мистецтво. Наука. Освіта. Молодь. Частина 2. 2016. С. 193-194. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/stud_konferenzia/2016_2/72.pdf
3. Цюряк, І.О., Лук'янчук, І.В. (2020) Сутність та жанрова основа сучасного музичного напрямлення «симфо-метал». *Майстерінсть комунікації у мистецькій та професійній освіті: збірник наукових праць/ за заг.ред. Н.Є. Колесник, О.М. Піддубної, О.М. Марущак*, 1. pp. 187–191.
4. Академічна музика XXI століття. Nina.az. Веб-сайт. URL: <http://surl.li/ftwbt>
5. Академічна музика XXI століття. Веб-сайт. URL: <http://surl.li/ftwbt>
6. Shave, Nick (October 2009). «The Shape of Sounds to Come». *BBC Music Magazine* (Andrew Davies) 18 (1): 26-32.
7. Мельник М.М., Фішер В.М. Мистецькі фестивалі-конкурси та їх трансформація у практичному перосмисленні викликів сьогодення. URL: <http://surl.li/ftwcd>
8. Singh Akanksha. The Biggest Music Festivals On The Planet. *Far&Wide*. URL: <https://www.farandwide.com/s/biggest-music-festivals-ca71f3346443426e> (Дата звернення: 20 січня 2023).
9. Безгін О.І. Проблеми мистецької освіти: Типологічні критерії та науково-методична розробка / Інститут культурології Академії мистецтв України; Авт. кол.: Безгін О.І. (кер.

- авт. колективу), Бернадська Г.Є., Дацко О.І., Кочарян І.С., Успенська О.Ю. К.: СПД Голосуй, 2008. 138 с.
10. Григоренко М. Головні музичні фестивали літа 2019 в Україні. УНІАН: Інформаційне агентство. URL: <https://www.unian.ua/tourism/wheretogo/10570530-vpered-za-muzikoyu-ta-emociyami-golovni-festivalikoncerti-ta-inshirozvagi-lita-2019-v-ukrajini.html>. (Дата звернення: 23 січня 2023).
 11. Мисик В.М. Вітчизняний та зарубіжний досвід формування і розвитку івент-менеджменту. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку № 3(1), 2021. С. 39–50.
 12. Event-менеджмент – це мистецтво чи робота? Веб-сайт: URL: <https://ges.team/ua/2019/01/event-menedzhment-eto/>
 13. Що вивчають івент-менеджери? Веб-сайт: URL: <http://surl.li/blfkl>
 14. Терентьєва Н.О., Скорик Т. В., Дорошенко Т.В. Підготовка майбутніх фахівців на пряму «Менеджмент соціокультурної діяльності»: виклики сучасності. Вісник Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки». 2017. № 17-18 2017. С 186–194.
 15. Карась Г.В. Актуальність вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент культури і мистецтва» на музичних факультетах вищих навчальних закладів. International Scientific and Practical Conference “World Science”. № 9(25), Vol.1, September 2017. С. 16–20. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/2941.pdf>
 16. Повалій Т.Л., Н.Д. Світайло. Івент-менеджмент: навчальний посібник. Суми: Сумський державний університет, 2021. 198 с.
 17. Арт-менеджмент – ВУЕ. Велика Українська Енциклопедія. Веб-сайт. URL: <http://surl.li/fjdpk>
 17. Кулдіркаєва О.В. Професійна підготовка майбутніх учителів музики на основі сучасних технологій арт-менеджменту (за матеріалами дисертаційного дослідження) [http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/2015/N1\(29\)/4.pdf](http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/2015/N1(29)/4.pdf) (Дата звернення: 25.01.2023 р.)

Bao Chen. Approaches to determining the essence of the concepts of “event-management”, “art- management” in the scientific and pedagogical discourse

The article defines the current state of art development through the prism of the emergence of new genres and events, which require changes in approaches to their organization and the participation of interested persons in them. Such changes are largely related to the development of genres of musical art aimed at a youth audience, which easily perceives innovations and the emergence of new trends in various fields, and therefore easily responds to various events where you can spend your free time positively and interestingly. In turn, it is quite difficult for older people to accept something new, something different from the norm for their understanding, so they perceive innovations with difficulty. In addition, the analysis of the state of musical art showed that the academic musical art itself is in a state of crisis, due to a decrease in interest in such music, especially among young people.

Also, during the research, it was found that the very approach to the organization of various cultural events is changing, and traditional concerts are being replaced by show programs that are a symbiosis of several genres of art. The article emphasizes that the main role in any events belongs to the musical accompaniment, which is an integral part of the artistic activity and to provide it, the necessary specialists of the new formation with the functions of a manager, who is able to organize a modern event and choose the appropriate content for its successful implementation.

The work analyzes the professional functions of the manager. The essence of the concepts “event-management”, “art-management” is characterized, approaches to the interpretation of the definition “event-art-management” in the context of the organization of events in the field of art in its various manifestations are given. The main areas of work of an art manager in the field of event industry during the organization of events in the field of art are determined.

The directions of further scientific research are outlined, in particular, the substantiation of methods of forming event-art-management skills in future teachers of musical art in the process of professional training, which should reveal to a greater extent the organizational abilities of the teacher and the talents of his students during the organization and conduct of artistic events of various levels and nature.

Key words: art industry, event management, art management, event art management, music teachers.